

Адвокат в умовах воєнного стану: участь в окремих слідчих та процесуальних діях. Видання друге

Ця книга є узагальненням адвокатського досвіду автора. В ній розглянута участь адвоката в деяких слідчих та процесуальних діях в умовах воєнного стану.

Автор торкається найбільш популярних слідчих та процесуальних дій, аналізує зміни, що відбулись у порядку їх проведення, а також труднощі, з якими щодня стикаються адвокати, працюючи в умовах воєнного стану. Окрім цього, книга доповнена актуальними постановами Верховного Суду, в тому числі винесеними під час війни.

В книзі автор наводить власні рекомендації, вироблені в результаті активної практичної діяльності. Також книга містить корисні зразки процесуальних документів, створені автором особисто, які стануть у пригоді читачам в їх поточній діяльності.

Книга розрахована на адвокатів, юрисконсультів, працівників правоохоронних органів, студентів, науковців, а також всіх тих, хто цікавиться проблемами вітчизняного кримінального процесу.

О. В. Кудрявцев

**АДВОКАТ
В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ:
участь в окремих слідчих
та процесуальних діях**

Практичний посібник

Друге видання

НОРМА
ПРАВА

Київ – 2024

УДК 347.965.085.4:343.1](477)"364"(072)
К88

Кудрявцев О. В.

К88 Адвокат в умовах воєнного стану: участь в окремих слідчих та процесуальних діях: практ. посіб. / 2-ге вид., випр. та доповн. – Київ: Норма права, 2024. – 166 с.

ISBN 978-617-7850-84-6

Ця книга є узагальненням адвокатського досвіду автора. В ній розглянута участь адвоката в деяких слідчих та процесуальних діях в умовах воєнного стану.

Автор торкається найбільш популярних слідчих та процесуальних дій, аналізує зміни, що відбулись у порядку їх проведення, а також труднощі, з якими щодня стикаються адвокати, працюючи в умовах воєнного стану. Окрім цього, книга доповнена актуальними постановами Верховного Суду, в тому числі винесеними під час війни.

В книзі автор наводить власні рекомендації, вироблені в результаті активної практичної діяльності.

Також книга містить корисні зразки процесуальних документів, створені автором особисто, які стануть у пригоді читачам в їх поточній діяльності.

Книга розрахована на адвокатів, юрисконсультів, працівників правоохоронних органів, студентів, науковців, а також всіх тих, хто цікавиться проблемами вітчизняного кримінального процесу.

УДК 347.965.085.4:343.1](477)"364"(072)'

ISBN 978-617-7850-84-6

© Кудрявцев О. В., 2024
© Норма права, 2024

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
------------------------	---

ГЛАВА 1. Загальні особливості проведення слідчих дій в умовах воєнного стану

1.1. Досудове розслідування в умовах воєнного стану (загальні положення)	6
1.2. Робота адвоката в умовах воєнного стану (загальні положення)	9

ГЛАВА 2. Обшук в умовах воєнного стану

2.1. Обшук та огляд приміщення, огляд приміщення як місця події	12
2.2. Види обшуків	17
2.3. Учасники обшуку та огляду	20
2.4. Як адвокату ефективно відпрацювати обшук?	26

ГЛАВА 3. Затримання в умовах воєнного стану

3.1. Затримання за ухвалою слідчого судді	39
3.2. Затримання без ухвали слідчого судді	41
3.3. Що є моментом затримання? і чому він важливий?	45
3.4. Як працює стаття 206 КПК?	48
3.5. Випадки незаконного затримання	52

ГЛАВА 4. Арешт майна в умовах воєнного стану

4.1. Оскарження бездіяльності слідчого	65
4.2. Участь у розгляді клопотання про арешт майна	69
4.3. Оскарження ухвали слідчого судді про арешт майна	74
4.4. Скасування арешту майна в порядку статті 174 КПК	78
4.5. Скарги в інші інстанції	80

ГЛАВА 5. Запобіжні заходи в умовах воєнного стану

5.1. Запобіжні заходи, не пов'язані з позбавленням свободи ..	83
5.2. Тримання під вартою: підстави та строки	88
5.3. Обставини, що мають бути враховані судом під час вирішення питання про тримання під вартою	92

ЗМІСТ

5.4. Оскарження ухвали про тримання під вартою в апеляційному суді.	97
5.5. Зміна та скасування запобіжних заходів.	100
5.6. Продовження строку тримання під вартою.	105

ГЛАВА 6. Інші слідчі дії в умовах воєнного стану

6.1. Допит.	109
6.2. Слідчий експеримент.	112
6.3. Впізнання.	117

ДОДАТКИ

1. Зауваження адвоката до протоколу обшуку.	124
2. Скарга в порядку ст. 303 КПК на бездіяльність слідчого, яка полягає в неперверненні тимчасово вилученого майна.	128
3. Апеляційна скарга на ухвалу слідчого судді про арешт тимчасово вилученого майна.	135
4. Клопотання про скасування арешту майна в порядку ст. 174 КПК.	140
5. Апеляційна скарга на ухвалу про застосування запобіжного заходу у виді тримання під вартою.	145
6. Заперечення на клопотання про продовження строку тримання під вартою.	152
7. Клопотання про зміну запобіжного заходу.	157
8. Клопотання про проведення одночасного допиту.	161

ПЕРЕДМОВА

Вже скоро два роки як вся Україна палає у вогні. Як відомо, 24 лютого 2022 року у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України Президент України видав Указ № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні». Того ж числа указ був затверджений Законом України № 2102-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні».

З цього моменту українське законодавство, як і все наше життя, почало стрімко змінюватись. З початком повномасштабного вторгнення в авральному темпі Верховна Рада України почала адаптувати «мирні» закони до умов війни. Не лишився осторонь і кримінальний процесуальний кодекс.

01 травня 2022 року набрав чинності Закон України № 2201-IX «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану», яким кримінальний процес був частково підлаштований під потреби воєнного стану. В подальшому КПК неодноразово оновлювався Законами України № 2111-IX від 03.03.2022 р., № 2137-IX від 15.03.2022 р., № 2201-IX від 14.04.2022 р. та № 2462-IX від 27.07.2022 р. тощо. Загалом з початку війни Верховною Радою України було прийнято 23 закони, якими вносились зміни до КПК, і думаю це не межа.

Треба констатувати, що внесені зміни спрямовані виключно на полегшення роботи правоохоронних органів. Як наслідок, все більше обмежуються права людей, які потрапили під кримінальне переслідування. Не відстає від законодавця і судова практика. Вже приблизно рік я спостерігаю тенденцію, коли Верховний Суд все частіше займає позицію сторони обвинувачення, відступаючи навіть від більш-менш сталих правових висновків минулих років. Наскільки такі кроки є виправданими, з'ясується вже після війни.

В цьому посібнику я проаналізував нововведення, які стосуються окремих слідчих та процесуальних дій, таких як обшук, арешт майна, затримання особи, застосування запобіжного заходу тощо. Також посібник доповнений корисною та актуальною судовою практикою. Сподіваюсь, це стане у пригоді моїм колегам в їх важкій повсякденній діяльності.

Глава 1

Загальні особливості проведення слідчих дій в умовах воєнного стану

1.1. Досудове розслідування в умовах воєнного стану (загальні положення)

Як вже зазначалося вище, 01 травня 2022 року набрав чинності Закон України № 2201-ІХ «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану», яким кримінальний процес був частково підлаштований під потреби, викликані воєнним станом. Зокрема, були внесені чисельні зміни до статті 615 КПК, які серед іншого змінили порядок проведення слідчих дій.

Так, за загальним правилом (частина 2 статті 214 КПК) досудове розслідування розпочинається з моменту внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань. В той же час, в умовах воєнного стану розпочати досудове розслідування можна з винесення постанови дізнавачем, слідчим, прокурором.

Згідно з пунктом 1 частини 1 статті 615 КПК у разі введення воєнного стану та якщо відсутня технічна можливість доступу до Єдиного реєстру досудових розслідувань – рішення про початок досудового розслідування приймає дізнавач, слідчий, прокурор, про що виноситься відповідна постанова, яка повинна містити відомості, передбачені частиною 5 статті 214 цього Кодексу.

Відповідно до частини 5 статті 214 КПК це відомості про:

- 1) дату надходження заяви, повідомлення про кримінальне правопорушення або виявлення з іншого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення;
- 2) прізвище, ім'я, по батькові (найменування) потерпілого або заявника;
- 3) інше джерело, з якого виявлені обставини, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення;

1.1. Досудове розслідування в умовах воєнного стану (загальні положення)

4) короткий виклад обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, наведених потерпілим, заявником чи виявлених з іншого джерела;

5) попередня правова кваліфікація кримінального правопорушення з зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

б) прізвище, ім'я, по батькові та посада службової особи, яка внесла відомості до реєстру, а також слідчого, прокурора, який вніс відомості до реєстру та/або розпочав досудове розслідування;

7) інші обставини, передбачені положенням про Єдиний реєстр досудових розслідувань.

Згідно листа Верховного Суду № 1/0/2-22 від 03.03.2022 року «Щодо окремих питань здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану»¹ мотивована постанова органу досудового розслідування про початок досудового розслідування з усіма відомостями, визначеними ст. 214 КПК України, може вважатися належним підтвердженням початку досудового розслідування і підставою розгляду клопотань органу досудового розслідування.

За аналогією з частиною 3 статті 214 КПК пунктом 1 частини 1 статті 615 КПК також дозволено у невідкладних випадках до винесення дізнавачем, слідчим, прокурором постанови про початок досудового розслідування провести огляд місця події (постанова приймається невідкладно після завершення огляду).

При цьому відомості, що підлягають внесенню до Єдиного реєстру досудових розслідувань, вносяться до нього за першої можливості, а процесуальні дії під час кримінального провадження фіксуються у відповідних процесуальних документах, а також за допомогою технічних засобів фіксування кримінального провадження, крім випадків, якщо фіксування за допомогою технічних засобів неможливе з технічних причин. За відсутності можливості складання процесуальних документів про хід і результати проведення слідчих (розшукових) дій чи інших процесуальних дій фіксація здійснюється доступними технічними

¹ https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/war/Inform_lyst_2022_03_03.pdf

Глава 1. ЗАГАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ ДІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

засобами з подальшим складенням відповідного протоколу не пізніше сімдесяти двох годин з моменту завершення таких слідчих (розшукових) дій чи відповідних процесуальних дій.

Також зміни до КПК суттєво розширили повноваження прокурорів у кримінальному провадженні.

Згідно з пунктом 2 частини 1 статті 615 КПК, якщо в умовах воєнного стану відсутня об'єктивна можливість виконання слідчим суддею повноважень, передбачених статтями 140, 163, 164, 170, 173, 206, 219, 232, 233, 234, 235, 245-248, 250 та 294 цього Кодексу, то такі повноваження виконує керівник відповідного органу прокуратури за клопотанням прокурора або за клопотанням слідчого, погодженим з прокурором.

До таких повноважень належать:

- здійснення приводу (стаття 140 КПК);
- тимчасовий доступ до речей і документів (статті 163, 164 КПК);
- накладення арешту на майно (статті 170, 173 КПК);
- розгляд скарг в порядку статті 206 КПК;
- продовження строків досудового розслідування (статті 219, 249 КПК);
- проведення допиту, впізнання у режимі відеоконференції під час досудового розслідування (стаття 232 КПК);
- проникнення до житла чи іншого володіння особи (стаття 233 КПК);
- надання дозволу на обшук (статті 234, 235 КПК);
- отримання зразків для проведення експертизи (стаття 245 КПК);
- надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій (статті 246–248, 250 КПК).

Окрім цього, прокурорам дозволили продовжувати строк тримання під вартою. За частиною 2 статті 615 КПК строк дії ухвали слідчого судді про тримання під вартою чи постанови керівника органу прокуратури про тримання під вартою, прийнятої відповідно до вимог та з урахуванням обставин, передбачених цією статтею, може бути продовжений до одного місяця керівником відповідного органу прокуратури за клопотанням прокурора або за клопотанням слідчого, погодженим з прокурором. Строк тримання під вартою може продовжуватися неодноразово в межах строку досудового розслідування.

1.2. Робота адвоката в умовах воєнного стану (загальні положення)

При цьому, якщо відсутня об'єктивна можливість подальшого проведення, закінчення досудового розслідування та звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності, то строк досудового розслідування у кримінальному провадженні зупиняється на підставі вмотивованої постанови прокурора з викладом відповідних обставин та підлягає поновленню, якщо підстави для зупинення перестали існувати. До зупинення досудового розслідування прокурор зобов'язаний вирішити питання про продовження строку тримання під вартою (пункт 3 частини 1 статті 615 КПК).

Також із важливих змін варто відмітити збільшення строку для вручення повідомлення про підозру затриманій особі. Так, за частиною 7 статті 615 КПК у разі наявності об'єктивних обставин, що унеможливають вручення затриманій особі письмового повідомлення про підозру у строки, встановлені статтею 278 цього Кодексу, якщо такі процесуальні дії здійснюються в умовах воєнного стану, строк для вручення письмового повідомлення про підозру затриманій особі може бути продовжено до сорока восьми годин. У разі якщо особі не вручено повідомлення про підозру упродовж сорока восьми годин з моменту її затримання, така особа підлягає негайному звільненню. В мирний час цей строк становив двадцять чотири години.

1.2. Робота адвоката в умовах воєнного стану (загальні положення)

Не буде перебільшенням сказати, що із введенням воєнного стану, робота адвокатів значно ускладнилась. Суворая реальність одразу поставила декілька проблем, про які раніше мало хто замислювався. В цій главі я хочу окреслити лише деякі з них.

Воєнний стан зумовив введення в країні комендантської години, у зв'язку із чим виникло питання чи можливе проведення слідчої дії у комендантську годину (зазвичай це нічний час) чи вона має перериватися.

До війни згідно з частиною 4 статті 223 КПК проведення слідчих (розшукових) дій у нічний час (з 22 години до 6 години) не допускалося, за винятком невідкладних випадків, коли затримка

Глава 1. ЗАГАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ ДІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

в їх проведенні може призвести до втрати слідів кримінального правопорушення чи втечі підозрюваного. Тобто мало існувати більш-менш вагоме обґрунтування невідкладності слідчої дії.

В умовах воєнного стану для проведення слідчих дій у комендантську годину вишукувати таке обґрунтування не потрібно, оскільки до частини 4 статті 223 КПК були внесені зміни. Відтепер ця норма звучить наступним чином:

«4. Проведення слідчих (розшукових) дій у нічний час (з 22 години до 6 години) не допускається, за винятком невідкладних випадків, коли затримка в їх проведенні може призвести до втрати слідів кримінального правопорушення чи втечі підозрюваного, а також крім здійснення кримінального провадження у порядку, встановленому статтею 615 цього Кодексу».

Отже, в умовах воєнного стану проведення слідчих (розшукових) дій у нічний час (читай – у комендантську годину) дозволяється за будь-яких умов. Відповідно й адвокату необхідно підлаштовуватись під нові умови аби не кидати клієнта на призволяще. Звичайно, це не просто, але коли нам було легко у своїй професії?

Інша проблема це поважність причини неявки на слідчі дії. Зокрема, чи може повітряна тривога, а втім і небезпека для життя та здоров'я адвоката, слугувати поважною причиною неявки на слідчі дії?

Відповідно до пункту 3 частини 1 статті 138 КПК поважними причинами неприбуття особи на виклик серед є обставини непереборної сили (епідемії, військові події, стихійні лиха або інші подібні обставини).

Зазначене наводить на думку, що повітряна тривога є поважною причиною неприбуття на слідчі дії. Такої ж позиції дотримується і Рада адвокатів України у своєму рішенні № 148 від 16-17.11.2022 року².

Зокрема, Рада адвокатів України акцентує увагу, що відповідно до пункту 3 частини 1 статті 138 КПК України, однією з поважних причин неприбуття особи на виклик є обставини непереборної сили, у тому числі військові події та інші подібні обставини. Тому є достатні підстави вважати, що обставини, які

² <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0148871-22#Text>

1.2. Робота адвоката в умовах воєнного стану (загальні положення)

пов'язані із запровадженням воєнного стану, в тому числі сигнал «Повітряна тривога», втрата інтернет-зв'язку чи електроенергії під час участі в відеоконференції є обставинами непереборної сили, що є поважною причиною для неприбуття адвокатів в судові засідання, слідчі дії, в органи досудового розслідування, адміністративної юрисдикції тощо.

Також, Рада адвокатів України звернула увагу на наступне. Згідно приписів частини 2 статті 4 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокат України здійснює адвокатську діяльність на всій території України та за її межами, якщо інше не передбачено міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, або законодавством іноземної держави.

Важливими гарантіями забезпечення професійної діяльності адвоката є: пункт 6 частини 1 статті 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», відповідно до якого життя, здоров'я, честь і гідність адвоката та членів його сім'ї, їх майно перебуває під охороною держави, а посягання на них тягнуть відповідальність, передбачену законом, а також пункт 7 частини 1 ст. 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», за яким адвокату гарантується право на забезпечення безпеки під час участі у кримінальному судочинстві в порядку, встановленому законом.

Гарантії адвокатської діяльності також встановлено Основними положеннями ООН про роль адвокатів (Прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам у серпні 1990 року), де зазначено, що там, де безпека адвокатів перебуває під загрозою у зв'язку з виконанням професійних обов'язків, вони мають бути адекватно захищені властями.

Згідно з частиною 2 статті 5 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» держава створює належні умови для діяльності адвокатури та забезпечує дотримання гарантій адвокатської діяльності.

Тобто держава, поклавши на адвокатів обов'язок щодо надання професійної правничої допомоги, повинна гарантувати адвокатам і безпечно здійснення таких обов'язків.

В результаті Рада адвокатів України вирішила вважати поважною причиною неприбуття чи припинення участі адвоката в

Глава 1. ЗАГАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ ДІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

судових засіданнях або неявку адвоката до інших органів, у яких він бере участь задля надання правової допомоги, якщо це зумовлено наслідками війни (повітряна тривога, відсутність електрозабезпечення, неможливість використання транспорту, ракетна атака чи інше збройне ураження території, де знаходиться адвокат та/або відповідний орган, а також окупація вказаної території тощо). Такі дії адвоката не є порушенням Правил адвокатської етики.

Певна річ, я допускаю, що не кожен правоохоронний орган та не кожен суд сприйматиме таку позицію із розумінням. Вже є випадки, коли судові засідання (особливо у слідчих суддів) продовжувалися і під час повітряної тривоги. І тим не менш, повітряна тривога є поважною причиною неприбуття на слідчі дії чи в судові засідання. Принаймні, дисциплінарна відповідальність адвоката за неявку з цієї причини не настає.

Глава 2

Обшук в умовах воєнного стану

2.1. Обшук та огляд приміщення, огляд приміщення як місця події

В сучасному кримінальному процесі приміщення нашого клієнта можна:

1. обшукати;
2. оглянути;
3. оглянути як місце події.

Зі змісту положень сучасного КПК, про які йтиметься далі, кожна з цих слідчі дій має проходити майже однаково.

За частиною 1 статті 234 КПК обшук проводиться з метою:

- 1) виявлення та фіксації відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення,
- 2) відшукування знаряддя кримінального правопорушення або
- 3) відшукування майна, яке було здобуте у результаті його вчинення, а також
- 4) встановлення місцезнаходження розшукуваних осіб.

За частиною 1 статті 237 КПК з метою виявлення та фіксації відомостей щодо обставин вчинення кримінального правопорушення слідчий, прокурор проводять огляд місцевості, приміщення, речей та документів.

Відповідно до частини 2 статті 237 КПК огляд житла чи іншого володіння особи здійснюється згідно з правилами цього Кодексу, передбаченими для обшуку житла чи іншого володіння особи. Тобто в більшості випадків за ухвалою слідчого судді.

За змістом цих двох статей обшук та огляд проводяться вже після внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Але є один випадок, коли приміщення можна оглянути до внесення відомостей до ЄРДР. Це той випадок, коли приміщення є місцем події.

В разі коли є дані, що в приміщенні сталась якась подія, його можна оглянути як місце події. За частиною 3 статті 214 КПК у невідкладних випадках до внесення відомостей до Єдиного реє-

стру досудових розслідувань може бути проведений огляд місця події (відомості вносяться невідкладно після завершення огляду).

За частиною 2 статті 233 КПК обшукати або оглянути можна:

1) житло особи, під яким розуміється будь-яке приміщення, яке знаходиться у постійному чи тимчасовому володінні особи, незалежно від його призначення і правового статусу, та пристосоване для постійного або тимчасового проживання в ньому фізичних осіб, а також всі складові частини такого приміщення.

2) інше володіння особи, під яким розуміються транспортний засіб, земельна ділянка, гараж, інші будівлі чи приміщення побутового, службового, господарського, виробничого та іншого призначення тощо, які знаходяться у володінні особи.

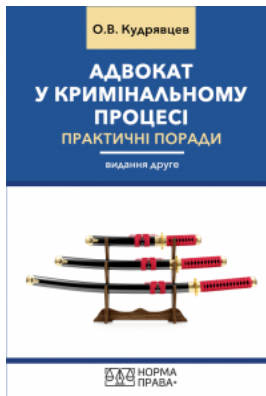
3) приміщення, спеціально призначені для утримання осіб, права яких обмежені за законом (житлом не є).

До війни склалася доволі позитивна для захисту практика Верховного Суду в частині, коли житло чи інше володіння особи оглядаються як місце події.

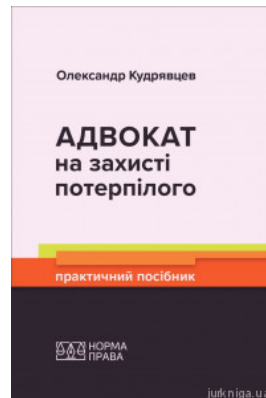
Судді вищої судової інстанції виробили позицію, за якою підставою для проведення огляду місця події слугує інформація про вчинення кримінального правопорушення. Без наявності такої інформації проведення огляду місця події не допускається. Тому, коли в матеріалах кримінального провадження відсутні будь-які дані, які б стали підставою для проведення огляду місця події в житлі, такий огляд визнається незаконним, а все, що було отримано в ході його проведення недопустимими доказами. Так Верховний Суд вчинив у справах № 740/5066/15-к від 07.06.2018 року, № 279/1021/16-к від 27.05.2020 року.

В іншій справі Верховний Суд прийшов до висновку, що протокол огляду місця події є недопустимим доказом, оскільки цю слідчу дію проведено з істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону. Зокрема, суд зазначив, що після огляду автомобіля як місця події, під час якого вилучили грошові кошти, прокурор чи слідчий не звернулися з клопотанням про проведення обшуку до слідчого судді, чим порушили вимоги ч. 3 ст. 233, ч. 2 ст. 234, ч. 2 ст. 237 КПК (постанова у справі № 591/6423/15-к від 13.05.2020 року). Тобто, огляд автомобіля як місця події, на думку суду, потрібно було легалізувати.

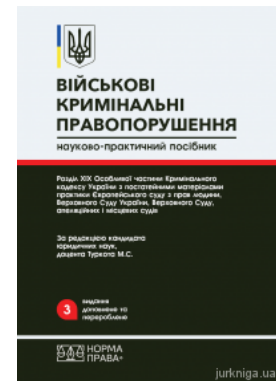
Книги, які можуть вас зацікавити

Адвокат у кримінальному процесі.
Практичні поради.
Видання друге

Адвокат на захисті потерпілого.
Практичний посібник

Військові кримінальні правопорушення:
Розділ XIX Особливої частини Кримінального кодексу України з постатейними матеріалами практики Європейського...

Правова позиція захисника у виграних кримінальних процесах. Том 1

Основи кваліфікації кримінальних правопорушень

Кримінальний процесуальний кодекс України

Перейти до галузі права
Кримінальне право та процес

[Перейти на сайт](#) →